

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 433/2020-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Roberta Šorla predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], právne zastúpeného JUDr. Augustínom Tomášom, advokátom, Floriánska 16, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tos 3/2020 z 10. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED]

(ďalej len „sťažovateľ“), právne zastúpeného JUDr. Augustínom Tomášom, advokátom,

Floriánska 16, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 3/2020 z 10. januára 2020.

2. Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 45/2012 z 12. júla 2012 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných látok a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a ods. 3 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Krajský súd v odvolacom konaní rozhodol rozsudkom sp. zn. 7 To 78/2012 z 13. novembra 2012 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) tak, že zrušil rozsudok okresného súdu vo výrokoch o trestoch a spôsoboch ich výkonu a zároveň rozhodol o odsúdení sťažovateľa pri nezmenenom skutkovom základe na trest odňatia slobody v trvaní 16 rokov a 8 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Ústavnému súdu je z jeho rozhodovacej činnosti (konanie vedené na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 20849/2013 na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa zo 4. novembra 2013) tiež známa skutočnosť, že proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 1 Tdo 42/2013 z 24. júla 2013 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“) zamietol. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou zo 4. novembra 2013 vedenou na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 20849/2013 namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) a d) dohovoru uznesením najvyššieho súdu a rozsudkom krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu. Ústavná sťažnosť sťažovateľa vedená pred ústavným súdom pod sp. zn.

Rvp 20849/2013 bola uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 394/2014 z 9. júla 2014 odmietnutá.

3. Sťažovateľ podal 5. apríla 2019 návrh na obnovu konania, ktorý okresný súd uznesením sp. zn. 10 Nt 16/2019 z 23. októbra 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) zamietol, pretože nezistil podmienky obnovy konania. V odôvodnení uznesenia okresný súd okrem iného uviedol:

«Ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. poriadku upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a - ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu (Jaroslav Ivor a kol. Trestné právo procesné s.267 2017).

Súd po preštudovaní pripojeného spisového materiálu, obsahu podania odsúdeného, podaného prostredníctvom jeho obhajcu, dospel k záveru, že nie sú v tomto prípade splnené zákonné podmienky na povolenie obnovy nakoľko súd sa má za to, že zmena zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu nie je dôvodom na povolenie obnovy konania.

Taktiež súd má za to, že množstvo účinnej látky obsiahnutej v droge je dôležitým kritériom pretože toto kritérium má význam z hľadiska ustanovenia § 130 ods. 5 Tr. zákona a nemožno sa upriamiť len na hmotnostné kritérium, čo v konečnom dôsledku vyplýva aj zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod sp. zn. Tpj 58/2017-3.

Súd sa nestotožnil s názorom obhajcu, ktorý tvrdí, že nemá zmysel zaoberať sa „obvyklou jednorázovou dávkou“ ale len hmotnosťou. Aj uznesenie NS SR zo dňa 20.03.2019, sp. zn. 3 Tdo 83/2018 (R 22/2019) hovorí „Na základe ceny obvykle jednorazovej dávky drogy na použitie na nelegálnom trhu (pri predaji koncovému užívateľovi v určitom čase a regióne), zohľadniac (v prospech páchatel'a) zistenú dolnú hranicu cenového rozpätia pre dotknutú drogu, sa násobkom, podľa počtu obvykle jednorazových dávok predpripravených z posudzovaného materiálu (tzv. diely, skladačky), alebo pripraviteľných z posudzovaného materiálu, určuje kvalifikačný moment rozsahu činu v zmysle § 125 ods. 1 Trestného zákona, ktorý je okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej

trestnej sadzby podľa § 172 ods. 2 písm. e) (väčší rozsah), ods. 3 písm. c) (značný rozsah) a ods. 4 písm. c) (veľký rozsah) Trestného zákona.“ Z uvedeného podľa názoru súdu jasne vyplýva, že má zmysel stále sa zaoberať aj počtom dávok, nie len sa sústreďiť na množstvo.

Zákonodarca doposiaľ nestanovil žiadne pravidlá, ako má aplikačná prax pojem „obvyklá jednorazová dávka“ vykladať, preto je potrebné vychádzať zo zaužívanej súdnej praxe, v zmysle ktorej bol prijatý názor, že ide o dávku v množstve ovplyvňujúcom psychiku, ovládacie a rozpoznávacie schopnosti alebo sociálne správanie v dôsledku jej užitia. Vzhľadom na rôznu koncentráciu účinnej látky a iný vplyv na rôznych konzumentov dospeli k záveru, že je nutné stanoviť obvykle jednorazovú dávku pre jednotlivé prípady samostatne (5 Tdo 18/2017).

Taktiež súd sa stotožnil so závermi znaleckého dokazovania, ktoré v čase rozhodovania nebolo žiadnym spôsobom spochybňované ani prekonané, z ktorého vyplynulo, že zo zaisteného množstva kokáinu bolo možné pripraviť najmenej 2713 až 8145 obvyklých jednorazových dávok, pričom súd pri takomto veľkom rozptyle bral v úvahu množstvo pre páchatel'a najpriaznivejšie.

Vzhľadom k tomu, že ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. poriadku upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a - ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia, ale museli byť existujúce už v čase rozhodovania, len nemohli byť vykonané z dôvodu nejakej prekážky a netýkajú sa zmeny právneho stavu, ktorá nastane až po právoplatnosti rozhodnutia, nemohol súd návrhu na obnovu konania vyhovieť a tento zamietol. Pre názornosť súd dodáva, že ak by sa po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku zmenila trestná sadzba pri nejakej skutkovej podstate na miernejšiu, neznamená to dôvod na obnovu konania, nakoľko v čase rozhodovania súdu táto okolnosť ani nebola existentná.»

4. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tos 3/2020 z 10. januára 2020 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) zamietol, pričom poukázal na dôvody zamietnutia návrhu na obnovu konania uvedené okresným súdom, ako aj na rozhodnutie R 87/2015, podľa ktorého „obvykle jednorazovou dávkou na použitie v zmysle § 135 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. sa rozumie dávka omamnej

alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití, a takto vyjadruje konzumný priemer. Ak sa omamná alebo psychotropná látka v takomto dávkovaní nepredáva, je potom potrebné posúdiť aký počet obvykle jednorazových dávok na použitie sa v zaistenom materiáli nachádza, a to či už podľa kritéria obsahového množstva účinnej látky, alebo podľa celkového množstevného (hmotnostného, objemového) kritéria.“. Uznesenie okresného súdu vyhodnotil ako vecne správne.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje:

„K tvrdeniam sťažovateľa uvádzaným v sťažnosti proti rozhodnutiu prvostupňového súdu sa porušovateľ žiadnym spôsobom nevyjadril, aj keď tieto tvrdenia boli protiargumentami k argumentom prvostupňového súdu, ktorým bol zamietnutý návrh na povolenie obnovy konania a teda bolo povinnosťou odvolacieho súdu sa s týmito tvrdeniami vysporiadať.“

Sťažovateľ v rámci konania o povolenie obnovy konania argumentoval okrem iného práve tým, že sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania, nakoľko skutočnosťou predtým neznámou môže byť okrem dôkazu doteraz nevykonaného aj dôkaz v pôvodnom konaní vykonaný, ale s novým obsahom, teda v danom prípade znalecké dokazovanie určujúce množstvo obvykle jednorazových dávok by v dnešnej dobe bolo dôkazom s odlišným obsahom. Vo vzťahu k uvedenému by rozsah trestného činu bolo možné v súčasnosti posúdiť v zmysle § 172 ods. 2 TZ a pri tejto novej kvalifikácii trestného činu je aj sťažovateľovi uložený trest potrebné posudzovať ako nezákonný.

K argumentácii prvostupňového súdu, ktorú si osvojil aj porušovateľ o tom, že ustanovenie § 394 ods. 1 TP sa netýka zmeny právneho stavu, ktorá nastane až po právoplatnosti rozhodnutia, uvádzal obhajca sťažovateľa v jeho odôvodnení sťažnosti proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, že takýto názor súdu nie je možné bez akýchkoľvek výhrad akceptovať... Právna prax teda pripúšťa v rámci mimoriadnych opravných prostriedkov aj konanie o skutočnostiach dôležitých pre posúdenie trestnosti činu aj v prípadoch, ktoré nastanú po právoplatnosti rozsudku v pôvodnom konaní...

... podľa nášho názoru je hodnota zadržanej drogy a jej určenie okolnosťou skutkovou a nie právnou, takže v danom prípade nejde o zmenu právneho stavu,

ale o skutkové nedostatky, ktoré predpokladá § 394 ods. 1 Trestného poriadku ako aj ustálená judikatúra súdov SR I, preto nie je možné súhlasiť s argumentáciou súdov v predmetnom konaní o povolenie obnovy konania, že súd nemohol návrhu na povolenie obnovy konania vyhovieť a tento zamietol z dôvodu, že podmienky § 394 ods. 1 TP sa netýkajú zmeny právneho stavu, ktorá nastane až po právoplatnosti rozhodnutia.

Ako vyplýva z dokazovania vykonaného v konaní o povolenie obnovy konania, po právoplatnosti rozsudku, ktorým bol sťažovateľ odsúdený a nastúpení do výkonu trestu, došlo v trestnom konaní k zásadnej zmene, pokiaľ ide o určovanie hodnoty omamných látok a následne určenia rozsahu trestného činu v zmysle § 172 TZ, keď Národná protidrogová jednotka Národnej kriminálnej agentúry Prezídia PZ, ktorá je odborným útvarom garantujúcim protidrogovú politiku v pôsobnosti MV SR v júni 2014 vypracovala novú metodiku výpočtu cien drog na čiernom trhu pre účely trestného konania ako reakciu na problematiku obhajobu odborných vyjadrení v štádiu konania pred súdom vo vzťahu ku stanoveniu rozsahu škodlivého následku spôsobeného trestným činom, od ktorého je odvodená právna kvalifikácia konania podľa TZ.

Od uvedeného obdobia v záujme objektivizácie a zvýšenia korektnosti určovania cien drogy na čiernom trhu začala byť hodnota zaistených omamných a psychotropných látok stanovovaná výlučne na základe všeobecne merateľných kritérií.

Za tejto situácie je kvalifikácia skutku v zmysle § 172 ods. 3 písm. c/ TZ v prípade [REDAKOVANÉ] zjavne nesprávna a uložený trest je potrebné považovať taktiež za nezákonný.

Tvrdenie prvostupňového súdu, na ktoré poukazuje aj porušovateľ ako odvolací súd, že závery znaleckého dokazovania, s ktorými sa stotožnil, neboli v čase rozhodovania žiadnym spôsobom spochybňované nie je pravdivé. Sťažovateľ, resp. jeho obhajca spochybňovali vo vecí vykonané znalecké dokazovanie, okrem iného skutočnosťami uvedenými v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku v pôvodnom konaní...

Porušovateľ sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal ani s tvrdeniami sťažovateľa, resp. jeho obhajcu uvedenými v odôvodnení sťažnosti vo vzťahu k tvrdeniu prvostupňového súdu o tom, že nemožno sa upriamiť len na hmotnostné kritérium, pretože množstvo účinnej látky obsiahnutej v droge je dôležitým kritériom, pretože toto kritérium má význam z hľadiska ustanovenia § 130 ods. 5 TZ, pričom súd tento svoj záver oprel o uznesenie NS SR, sp.zn. 3Tdo 83/2018 zo dňa 20.03.2019.

... v sťažnosti obhajca sťažovateľa uvádzal protiargumenty k argumentom súdu uvedeným v prvostupňovom rozhodnutí, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie, a preto bol porušovateľ v zmysle ustálenej judikatúry súdov, Ústavného súdu SR aj Európskeho súdu pre ľudské práva povinný dať mu odpoveď, prečo považuje tieto argumenty za bezvýznamné.

... porušovateľ tým, že nepovolil obnovu konania napriek tomu, že pre jej povolenie boli splnené zákonné predpoklady a navyše svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom ani neodôvodnil, naďalej ponechal nezákonný stav, keď sťažovateľovi ostal uložený nezákonný trest, a to nie len z dôvodu nesprávneho určenia hodnoty zadržanej drogy, ale aj z dôvodu, že súdy v pôvodnom konaní porušili požiadavku individualizácie trestu, t.j. primeranosti trestu k spáchanému trestnému činu, čím porušovateľ nepriamo porušil aj právo sťažovateľa na osobnú slobodu 4Tos/3/2020 dňa 10.01.2020 a čl. 5 ods. 1 písm. a/ Európskeho Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa sťažovateľa je trest, ktorý mu bol uložený v pôvodnom konaní vo výmere 16 rokov a 8 mesiacov neprimerane prísny k spáchanému skutku, hlavne k jeho následku, k miere, akou sa podieľal na spáchaní trestného činu, k jeho osobe a pomerom a taktiež k možnostiam jeho nápravy.

Odvolací súd v pôvodnom odvolacom konaní vo svojom rozsudku vyslovil, že súd prvého stupňa sa v napadnutom rozsudku s pomermi sťažovateľa dostatočným spôsobom nevysporiadal. Napriek uvedenému konštatovaniu sa odvolací súd ani sám bližšie nevysporiadal s pomermi sťažovateľa, ktoré zohrávajú významnú úlohu pri určovaní výmery trestu a predsa pristúpil k navýšeniu trestu o 6 rokov a 8 mesiacov oproti prvostupňovému rozsudku.

Odvolací súd však iba na základe jedinej skutočnosti a to, že sťažovateľ už bol naposledy odsúdený na trest vo výmere 4 mesiacov nepodmienečne (pričom sa nejedná ani o prípad špeciálnej recidívy), bez skúmania ďalších dôležitých skutočností (následok činu, miera jeho konania, hlbší rozbor jeho osobnosti, možnosti nápravy) dospel k závažnému záveru o tom, že podmienky na aplikáciu ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu nie sú splnené a navýšil trest pre sťažovateľa o 6 rokov a 8 mesiacov a teda bol celkovo odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 16 rokov a 8 mesiacov nepodmienečne za 174,6 g kokainu, čo je absolútne neprimerané nielen vo vzťahu

k okolnostiam spáchania predmetného trestného člnu, ale je to aj v zjavnom nepomere s obdobnými prípadmi, či už v Slovenskej republike alebo aj v zahraničí.“

6. Z uvedených dôvodov navrhol, aby ústavný súd vo veci samej rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie označených práv uznesením krajského súdu, uznesenie krajského súdu zruší, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľovi prizná náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

13. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

15. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom.

16. Podľa § 394 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

17. Sťažovateľ vidí porušenie svojich označených práv v zamietnutí jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu (ktorým okresný súd zamietol návrh na povolenie obnovy konania), keď podľa jeho tvrdení návrh na povolenie obnovy konania obsahoval skutočnosti opodstatňujúce toto povolenie, sťažovateľ krajskému súdu vytyka neodôvodnenosť napadnutého uznesenia, ktoré nereagovalo na argumenty sťažovateľa prednesené v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Sťažovateľ tiež poukazuje na skutočnosť, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 4 T 45/2012 a krajskom súde pod sp. zn. 7 To 78/2012 (ďalej spolu len „pôvodné konanie“) sa sudy pri určovaní rozsahu trestu náležite nezaoberali pomermi sťažovateľa.

18. Ústavný súd konštatuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodíť ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

19. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že v pôvodnom konaní, o ktorého obnovu žiada, sudy pri určovaní výmery trestu nezohľadnili pomery sťažovateľa, resp. sa pomermi nezaoberali dostatočne, k tomuto ústavný súd uvádza, že predmetnú námietku

sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu nevzniesol, hoci túto možnosť mal. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že argumenty týkajúce nenáležitého vyhodnotenia pomerov sťažovateľa v pôvodnom konaní sťažovateľ neuvádzal ani v samotnom návrhu na obnovu konania. Ústavná sťažnosť je preto v časti týkajúcej sa predmetnej námietky neprípustná podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde a v tejto časti bolo nutné ústavnú sťažnosť odmietnuť v zmysle § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

20. Vo vzťahu k ostatným námietkam uvedeným v ústavnej sťažnosti ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy).

21. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov.

22. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

23. Ústavný súd konštatuje, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery

boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05, III. ÚS 337/2018).

24. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takého práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 79/2012).

25. Vo vzťahu k posúdeniu kvality odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že odôvodnenie uznesenia okresného súdu a uznesenia krajského súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože konanie okresného súdu a konanie krajského súdu z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09, IV. ÚS 86/2011).

26. Argumentácia sťažovateľa obsiahnutá v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu (ktorá tvorí prílohu ústavnej sťažnosti, pozn.) vo veľkej miere korešponduje s tvrdeniami sťažovateľa prednesenými už v návrhu na obnovu konania, jeho doplnení a na verejnom zasadnutí okresného súdu predchádzajúcom rozhodnutiu okresného súdu o návrhu sťažovateľa na obnovu konania. Sťažovateľ za dôvod obnovy konania považuje zmenu metodiky určenia hodnoty drogy, v tomto smere poukazoval aj na súdnu prax – rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 4/2017, zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 29/2019 a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 83/2018. Tiež uviedol, že „... dôkazom súdu skôr neznámym v zmysle § 278 ods. 1 /teraz § 394 ods. 1 Tr. poriadku/ môže byť okrem dôkazu doteraz nevykonaného aj dôkaz v pôvodnom konaní vykonaný, ale s novým obsahom...“, rozhodujúcim kritériom je hmotnostné určenie rozsahu,

čiže nie z rýdzej drogy vypočítané množstvo individuálnych dávok, ale rozhodujúcim kritériom je jeden gram omamnej látky. Podľa sťažovateľa právna prax pripúšťa v rámci mimoriadnych opravných prostriedkov konanie o skutočnostiach dôležitých pre posúdenie trestnosti činu aj v prípadoch, ktoré nastanú po právoplatnosti rozsudku v pôvodnom konaní. Sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu tiež uvádzal, že postup, akým bola v pôvodnom konaní určená hodnota zadržaného materiálu – drogy, keď počet obvykle jednorazových dávok bol vyrátaný z množstva čistého kokaínu, nie z celkového množstva zadržaného materiálu, bol a aj je v rozpore so zákonom i súdnou praxou. Znalecké dokazovanie určujúce množstvo obvykle jednorazových dávok by v dnešnej dobe bolo dôkazom s odlišným obsahom, v dôsledku čoho by rozsah trestného činu bolo možné v súčasnosti posúdiť v zmysle § 172 ods. 2 Trestného zákona a pri tejto novej kvalifikácii trestného činu je aj uložený trest potrebné posudzovať ako nezákonný.

27. Vo vzťahu k záverom znaleckého dokazovania, určení hodnoty drogy a rozsahu trestného činu, z ktorých vychádzali súdy v pôvodnom konaní, ústavný súd uvádza, že, ako vyplýva zo skoršej ústavnej sťažnosti sťažovateľa sp. zn. Rvp 20849/2013 a jej príloh, sťažovateľ už v odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 45/2012 z 12. júla 2012 rozporoval závery súdu o hodnote zadržanej drogy, závery vykonaného znaleckého dokazovania vo vzťahu k určeniu počtu obvykle jednorazových dávok. Sťažovateľ bol názoru, že skutok mal byť kvalifikovaný podľa § 172 ods. 2 písm. e) Trestného zákona. Krajský súd v rozsudku sp. zn. 7 To 78/2012 z 13. novembra 2012 vo vzťahu k odvolaniu sťažovateľa (ako aj odvolaniu spoluobžalovaného) konštatoval, že nezistil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali pochybnosti o správnosti skutkových zistení uvedených v rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ rozsudok krajského súdu sp. zn. 7 To 78/2012 z 13. novembra 2012 napadol dovolaním, v ktorom okrem iného namietal závery o cene drogy a určení rozsahu trestného činu. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 1 Tdo 42/2013 z 24. júla 2013 odmietol. Napokon sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) a d) dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 42/2013 z 24. júla 2013, rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 To 78/2012 z 13. novembra 2012 v spojení s rozsudkom okresného súdu

sp. zn. 4 T 45/2012 z 12. júla 2012. Ústavný súd ústavnú sťažnosť uznesením č. k. I. ÚS 394/2014-50 z 9. júla 2014 odmietol (vo vzťahu k rozsudku okresného súdu pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a vo vzťahu k rozsudku krajského súdu a uzneseniu najvyššieho súdu pre jej zjavnú neopodstatnenosť) a v uznesení okrem iného konštatoval:

«K stanoveniu hodnoty zaistenej drogy, ktorá mala byť podľa sťažovateľa určená v hodnote, ktorá zodpovedá právnej kvalifikácii skutku podľa § 172 ods. 2 písm. e) Trestného zákona a nesúhlasí so spôsobom určenia jej hodnoty podľa záverov Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru v Košiciach v spojení s vyjadrením Národnej protidrogovej jednotky stanovená na sumu v rozmedzí od 54 260 € až 162 900 €, čo zodpovedá právnej kvalifikácii skutku podľa § 172 ods. 3 písm. c) Trestného zákona (bližšie pozri bod 3.2, pozn.), ústavný súd poukazuje na svoju už ustálenú judikatúru týkajúcu sa určenia hodnoty drogy (II. ÚS 228/2012, II. ÚS 240/2012). Podľa už judikovaného názoru ústavného súdu práve z potreby zachovania identického a transparentného prístupu ku všetkým páchatelom skutku kvalifikovaného podľa § 172 Trestného zákona pre účely hodnotenia dokazovania a objektivizovania výsledkov dokazovania je potrebné vychádzať z výdatnosti zaistenej drogy, na základe čoho sa potom, samozrejme vzhľadom na druh zaistenej drogy, určí obvyklé množstvo vo forme, v ktorej je tá-ktorá určitá droga distribuovaná konečným spotrebiteľom na čiernom trhu, a napokon sa určí aj cena, za ktorú sa predmetná droga v danej forme a v určitej oblasti najčastejšie (v priemere, resp. „odhadom“, pozn.) predáva na čiernom trhu. Ústavný súd súčasne podotýka, že keďže v danom prípade ide o tovar (drogy), ktorý je obchodovateľný iba na čiernom trhu, je pochopiteľné, že pri určovaní formy predávanej drogy a s tým súvisiacim aj jej obvyklým množstvom a cenou súdy nepostupujú svojvoľne, ale v záujme jednotného prístupu ku všetkým páchatelom daného skutku v neurčitom množstve prípadov (z hľadiska charakteru skutku, miesta spáchania a pod., pozn.) vychádzajú z objektivizovaných údajov získaných z praxe špecializovaných policajných jednotiek. Taktiež ústavný súd poukazuje a zároveň aj v okolnostiach posudzovanej veci vychádza zo záverov vyplývajúcich z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 32/2012 z 27. novembra 2012, podľa ktorého v prípade posudzovania trestnosti trestného činu podľa § 172 Trestného zákona je nutné postupovať pri stanovení rozsahu trestného činu

v zmysle § 125 ods. 1 Trestného zákona a vychádzať z „... minimálnej výšky ceny, za ktorú bolo možné zaistenú omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor predat' na čiernom trhu v období spáchania trestného činu a v mieste, kde bol trestný čin spáchaný, pričom je potrebné zohľadniť špecifiká čierneho trhu a prax koncových konzumentov návykových látok, ako to ustanovuje § 126 ods. 1 veta prvá Tr. zák.“ (m. m. I. ÚS 235/2013)...

Ústavný súd uzatvára, že právne závery krajského a najvyššieho súdu nie je možné považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené, v dôsledku čoho nezistil príčinnú súvislosť medzi týmito napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.»

28. Z uvedeného vyplýva, že spôsob určenia hodnoty drogy a určenia rozsahu trestného činu v pôvodnom konaní bol súladný s vtedajšou súdnou praxou, súdne rozhodnutia vo veci sťažovateľa vychádzajúce z danej metodiky neboli všeobecnými súdmi v rámci konania o opravných prostriedkoch ani ústavným súdom pri ústavnoprávnom prieskume spochybnené, označené za porušujúce základné práva a slobody sťažovateľa.

29. Ústavný súd konštatuje, že z uznesenia krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) vyplývajú dôvody, pre ktoré zmenu metodiky určenia hodnoty drogy, s tým spojenú zmenu súdnej praxe, nemožno považovať za okolnosť predpokladanú v § 397 ods. 1 Trestného poriadku, a to aj s poukazom na odbornú literatúru.

30. Z uznesenia krajského súdu je zrejmé, že krajský súd v zhode so záverom okresného súdu nevyhodnotil okolnosti tvrdené sťažovateľom (zmena metodiky určenia hodnoty drogy, zmena súdnej praxe) za také, ktoré predpokladá § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Zmenu metodiky určenia hodnoty drogy, zmenu súdnej praxe okresný súd a krajský súd považujú za zmenu právneho stavu, ktorá nastala po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, pričom v tomto smere pripodobnili situáciu sťažovateľa k zmierneniu trestnej sadzby zákonodarcom po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku,

ktoré taktiež nemožno považovať za okolnosť odôvodňujúcu obnovu konania, pretože táto v čase rozhodnutia (rovnako ako nová metodika výpočtu hodnoty drogy, nová súdna prax) ani neexistovala. Okresný súd v tejto súvislosti uviedol, že *„ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. poriadku upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a - ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia, ale museli byť existujúce už v čase rozhodovania, len nemohli byť vykonané z dôvodu nejakej prekážky a netýkajú sa zmeny právneho stavu, ktorá nastane až po právoplatnosti rozhodnutia“*. Ústavný súd argumentáciu súdu považuje za zrozumiteľnú a právny záver za logický, nepopierajúci zmysel a cieľ ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Zmena, na ktorú sťažovateľ poukazuje, nepramení z doteraz neznámych poznatkov, ale tak, ako ju prezentuje sťažovateľ (keď poukazuje, že k zmene došlo *„v záujme objektivizácie a zvýšenia korektnosti určovania cien“*), je len výsledkom úvahy a prehodnotenia prístupu kompetentných orgánov k danej problematike.

31. Z uznesenia krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) tiež vyplýva, že množstvo účinnej látky obsiahnutej v droge je dôležitým kritériom, pretože má význam z hľadiska posúdenia spôsobilosti drogy nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávacíe schopnosti, alebo sociálne správanie (§ 130 ods. 5 Trestného zákona). Súd poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu, z ktorých vyplýva, čo je potrebné rozumieť pod pojmom *„obvykle jednorazová dávka“* (sp. zn. 5 Tdo 18/2017), v zmysle ktorých pri určovaní počtu obvykle jednorazových dávok v zadržanom materiáli kritérium obsahu účinnej látky nie je irelevantným (R 87/2015), a že pre určenie rozsahu činu je smerodajná cena obvykle jednorazovej dávky a počet obvykle jednorazových dávok pripraviteľných z posudzovaného materiálu (R 22/2019). Pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu poukazoval na skutočnosť, že najvyšší súd v rozhodnutí R 22/2019 (sp. zn. 3 Tdo 83/2018) zároveň vyslovil, že *„obvykle jednorazová dávka na použitie v zmysle § 135 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (ako nie individuálny, ale bežný konzumný priemer*) sa, na základe poznatkov o užívateľskej praxi, určuje ako bežne jednorazovo používané množstvo finálneho materiálu, obvyklým spôsobom aplikovateľného konečným užívateľom - teda nie podľa množstva tzv. účinnej látky v posudzovanom*

materiáli“, k tomuto ústavný súd len pre úplnosť dodáva, že v tomto smere ide práve o zmenu právneho stavu, právno-hodnotiacej praxe (v porovnaní so stavom v čase vedenia pôvodného konania), ktorú krajský súd nevyhodnotil ako okolnosť odôvodňujúcu obnovu konania.

32. Po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu (v spojení s uznesením okresného súdu) ústavný súd konštatuje, že sťažnostná argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť uznesenia krajského súdu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov (strán) konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Podľa ústavného súdu však posúdenie dôvodnosti návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy pôvodného konania v jeho trestnej veci krajským súdom, ktorý svojím uznesením zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy, takéto nedostatky nevykazujú.

33. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle, zjavnej neodôvodnenosti. Keďže ústavný súd nezistil existenciu novej príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a uznesením krajského súdu, ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

34. Vzhľadom na ústavnoprávnu udržateľnosť záverov krajského súdu ústavný súd nezistil ani existenciu novej príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. a)

dohovoru a uznesením krajského súdu, a preto aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

35. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa vymedzených v petite sťažnosti (zrušenie uznesenia krajského súdu, vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu